

Opschrift

Nummer: 2025_SV_00024

Onderwerp:

Schriftelijke vraag van raadslid Tom De Meester: Stand van zaken besparingen dienst Stadsarcheologie

Raadslid(-leden):

Tom De Meester - PVDA

Bevoegd: Christophe Peeters

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Archeologie in Gent is, na besparingen op het Team Stadsarcheologie en de invoering van het raamcontract, zowel administratief als inhoudelijk sterk opgedeeld in het vooronderzoek enerzijds en het vervolgonderzoek anderzijds.

Het raamcontract omvat enkel het vooronderzoek. Daarvoor was een bedrag van € 118.500 excl. BTW vastgelegd, voor een periode van 48 maanden (vanaf oktober 2023).

Op de Commissie SSW van 10 oktober 2024 vertelde schepen Watteeuw (via schepen Heyse) dat er toen, dus na 12 maanden, reeds 80% van het budget uitgegeven is.

Indien we uitgaan van een gelijkaardige situatie als het voorbije jaar, kost het vooronderzoek in Gent per jaar zo'n €90.000-€95.000 excl. BTW. Vergeleken met het origineel geplande besparingsbedrag van €325.000 is zo duidelijk dat deze besparingsoperatie er op termijn geen zal zijn.

Daarnaast is het onduidelijk welke vormen van vooronderzoek het raamcontract nu precies inhoudt. Gaat het enkel om vooronderzoeken in regulier traject, of zijn ook vooronderzoeken in uitgesteld traject en vooronderzoeken vanuit een wetenschappelijke vraagstelling inbegrepen?

Naast deze onduidelijkheid met betrekking tot het vooronderzoek, is het op dit moment ook nog steeds onduidelijk hoe de stad het vervolgonderzoek (dus: opgravingen) zal financieren. Ondertussen komen er voor verschillende grote projecten (met name de Petercelle-as) effectief opgravingen aan.

Tot slot krijgt Gent nu een Vlaamse subsidie van €90.000, als erkende Onroerenderfgoedgemeente, voor het werven of inhuren van personeel. Deze subsidie is dus bedoeld om extra personeel aan te werven: om de extra taken die een erkend onroerenderfgoedgemeente opneemt, uit te voeren.

De PVDA-fractie heeft hierover volgende vragen:

Vraag:

M.b.t. het vooronderzoek:

- (1) Wat is de huidige stand van zaken met betrekking tot het budget van het raamcontract?
- (2) Welke vormen van vooronderzoek worden precies onder het raamcontract gevat?
- (3) Kan per project dat reeds opgeleverd is of gepland staat, en dat via het raamcontract geregeld is, de volgende informatie gegeven worden:
 - Aard van het uitgevoerde vooronderzoek, volgens de terminologie opgesteld door de Vlaamse overheid (bureaustudie, vooronderzoek met ingreep in de bodem in regulier traject, vooronderzoek met ingreep in de bodem in uitgesteld traject, vooronderzoek vanuit wetenschappelijke vraagstelling)
 - Kostprijs van het vooronderzoek, uitgesplitst per onderzoeksfase
 - Oppervlakte van het projectgebied en oppervlakte van de archeologische bodemingreep voor deze vooronderzoeken met ingreep in de bodem
- (4) Hoe plant het bestuur de komende jaren vooronderzoek in Gent te financieren? De situatie in oktober 2023 toont aan dat het resterende budget onvoldoende zal zijn voor de verdere looptijd van het raamcontract. Zal hiervoor een nieuw raamcontract opgemaakt worden, en zoja, welk bedrag denkt men hierop te moeten vastleggen?

M.b.t. het vervolgonderzoek:

- (1) Op welke manier/vanuit welke budgetten plant de stad deze vervolgonderzoeken te financieren?
- (2) Zal de stad per project met individuele offertevragen werken? Indien ja, wordt dit als efficiënt beschouwd in vergelijking met de situatie vóór 2022, toen de stad met zekerheid beroep kon doen op haar eigen archeologen?
- (3) Kan er een overzicht gegeven worden van de op til staande vervolgonderzoeken, de geraamde kosten per project, en de oppervlaktes van de projectgebieden en de geplande bodemingrepen bij het archeologisch vervolgonderzoek?

M.b.t. de subsidie Onroerendergoedgemeente:

Welk personeel betaalt de stad met de jaarlijkse subsidie van €90.000 als erkend onroerendergoedgemeente?

Antwoord

14 januari 2025

Dienst Stadsarcheologie en Monumentenzorg vraagt meer tijd om de nodige (cijfer)gegevens te verzamelen en ook op te vragen bij andere diensten om deze schriftelijke vraag onderbouwd en gedetailleerd te kunnen beantwoorden.

7 februari 2025

M.b.t. het vooronderzoek:

(1) Wat is de huidige stand van zaken met betrekking tot het budget van het raamcontract?

Het raamcontract werd afgesloten voor 48 maanden of tot het maximumbedrag van 118.500 € (excl. btw) werd bereikt.

Er is op dit moment 108.195,50 € excl. BTW euro vastgelegd op het raamcontract. Daarvan werd 48.171,50 € excl. BTW euro vastgelegd in 2024.

(2) Welke vormen van vooronderzoek worden precies onder het raamcontract gevat?

Het raamcontract omvat zowel de bureaustudie, als het vooronderzoek met ingreep in de bodem.

(3) Kan per project dat reeds opgeleverd is of gepland staat, en dat via het raamcontract geregeld is, de volgende informatie gegeven worden:

- Aard van het uitgevoerde vooronderzoek, volgens de terminologie opgesteld door de Vlaamse overheid (bureaustudie, vooronderzoek met ingreep in de bodem in regulier traject, vooronderzoek met ingreep in de bodem in uitgesteld traject, vooronderzoek vanuit wetenschappelijke vraagstelling)
- Kostprijs van het vooronderzoek, uitgesplitst per onderzoeksfase
- Oppervlakte van het projectgebied en oppervlakte van de archeologische bodemingreep voor deze vooronderzoeken met ingreep in de bodem

Zie overzichtstabel, kolommen B t.e.m. K.

(4) Hoe plant het bestuur de komende jaren vooronderzoek in Gent te financieren? De situatie in oktober 2023 toont aan dat het resterende budget onvoldoende zal zijn voor de verdere looptijd van het raamcontract. Zal hiervoor een nieuw raamcontract opgemaakt worden, en zo ja, welk bedrag denkt men hierop te moeten vastleggen?

Het bestuur zal het vooronderzoek financieren zoals zij dat in 2023 en 2024 heeft gedaan. Er is jaarlijks voldoende budget voorzien om de vooronderzoeken te financieren.

Het huidige raamcontract werd opgesteld voor een maximale periode of tot het maximumbudget werd bereikt.

Er is een nieuw raamcontract in voorbereiding. Dit betreft een raamcontract voor 2 jaar met de mogelijkheid om 2 keer met 1 jaar te verlengen.

De prijsstelling is geraamd op € 170 155 excl. BTW. met dan de mogelijkheid om 2 keer te verlengen tot een maximumbedrag van € 340 310 excl. BTW.

Het bestek voor het nieuwe raamcontract omvat ook (in tegenstelling tot het vorige) een gedetailleerde post voor archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem vanuit

wetenschappelijke vraagstelling. Op deze manier garanderen we ook voor deze onderzoeken maximale kwaliteit.

M.b.t. het vervolgonderzoek:

(1) Op welke manier/vanuit welke budgetten plant de stad deze vervolgonderzoeken te financieren?

De Stad voert vanuit haar voorbeeldfunctie een archeologiebeleid dat vertrekt vanuit de intentie 'maximaal behoud in situ'. Dit werkt alleen wanneer de financiële impact van het archeologisch vervolgonderzoek, als onderdeel van een bouwproject, voor iedereen zichtbaar wordt en mee wordt genomen in de afweging of een gepland project maatschappelijk wenselijk en financieel haalbaar is. De budgetten voor het vervolgonderzoek zullen dus worden meegenomen in de ramingen van de respectievelijke projecten.

(2) Zal de stad per project met individuele offertevragen werken? Indien ja, wordt dit als efficiënt beschouwd in vergelijking met de situatie vóór 2022, toen de stad met zekerheid beroep kon doen op haar eigen archeologen?

Ja, de Stad zal hiervoor met individuele offertevragen werken. En ja, dit wordt als efficiënt beschouwd. In het verleden moest in de bestekken van de respectieve projecten ook externe ondersteuning voor het archeologisch onderzoek worden voorzien voor het geval het vaste personeel de omvang van de werken niet aankon of voor het geval er meer dan 1 werf tegelijk zou worden opgestart. Zelfs met 5 beheersarcheologen in dienst was er ook toen nooit zekerheid dat de stadsarcheologen de opdracht konden opnemen.

Bovendien werd vaak externe expertise ingehuurd voor het digitaal opmeten van de opgravingen omdat deze expertise in het verleden niet binnen de dienst werd ontwikkeld en omdat de stad niet over de juiste infrastructuur beschikte. Ook noodzakelijke expertises op het vlak van bodemkunde, antropologie e.d. moesten extern worden gezocht.

Verder werden de graafwerken en eventuele bemaling in functie van het archeologisch onderzoek en het wetenschappelijk onderzoek van de vondsten ook in het verleden uitbesteed met aparte posten in het bestek of met individuele offertevragen.

Met de huidige werkwijze kan het hele pakket aan werken en expertise in 1 offertevraag worden verwerkt omdat de private archeologiebureaus over al het nodige materiaal beschikken, alsook over de hele range aan expertises die nodig zijn om een gedegen archeologisch onderzoek uit te voeren en te verwerken tot een rapportage over de kenniswinst. En in het geval zij de kennis toch niet in huis hebben, werken zij zelf met een onderaanneming.

In het verleden kon de Stad inderdaad voor het archeologisch vervolgonderzoek (deels) beroep doen op haar eigen archeologen wat betreft de personeelsinzet. Maar zoals hoger aangegeven, werden ook toen heel wat kosten gekoppeld aan het archeologisch

onderzoek zoals graafwerken, bemaling, inzetten specifieke expertises en wetenschappelijk onderzoek uitbesteed.

Als we de huidige kostprijs van de archeologische vervolgonderzoeken willen vergelijken met de situatie van voor de besparing moeten we ook alle kosten die toen werden gemaakt buiten de zuivere personeelskost identificeren en inbrengen bij de vergelijking. Het kan immers niet de bedoeling zijn om appels met peren te vergelijken.

(3) Kan er een overzicht gegeven worden van de op til staande vervolgonderzoeken, de geraamde kosten per project, en de oppervlaktes van de projectgebieden en de geplande bodemingrepen bij het archeologisch vervolgonderzoek?

Zie overzichtstabel, kolommen L t.e.m. O. De cijfers in het geel zijn ramingen die meer kosten omvatten dan de zuivere inzet van de archeologen. Het kan dan gaan om grondwerken, bemalingen, het inzetten van specifieke expertise (bodemkundige, fysisch antropoloog...) en het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek op de vondsten.

M.b.t. de subsidie Onroerenderfgoedgemeente:

Welk personeel betaalt de stad met de jaarlijkse subsidie van €90.000 als erkend onroerenderfgoedgemeente?

Zoals opgenomen in de Samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaams Gewest en de Stad Gent kent de Vlaamse overheid de subsidie aan de onroerenderfgoedgemeente toe voor de financiële ondersteuning van de personeelskosten van eigen personeel. Binnen het personeelsbehoefteplan zijn 1 vte adjunct van de directie en 1 vte consulent voorzien in het team archeologie om de taken als erkende OE-gemeente op te nemen.

Deze subsidie van Vlaanderen is dus duidelijk onvoldoende om alle taken als erkende OE-gemeente op te nemen. Alleen al voor de aktenames en de werfopvolgingen zet de Stad dus 2 beheersarcheologen in. Dit maakt duidelijk dat we als Stad nog steeds investeren in ons erfgoed en belang hechten aan het kwalitatief uitvoeren van taken die ons conform de Vlaamse erfgoedwetgeving worden toebedeeld.

Bijlagen bij het antwoord

Bijgevoegde bijlage(n):

- 20250122_Overzicht archeologiedossiers.xlsx
-